Contributed by Bruno De Wit
woensdag, 28 juli 2010 - Last Updated woensdag, 28 juli 2010

Via de media konden we de afgelopen weken vernemen dat er in Panama een strijd aan de gang was tegen een nieuwe asociale wet en een staking aan de gang was op de werven van een internationaal consortium waarvan het Belgische baggerbedrijf Jan De Nul deel van uitmaakt. Voorlopige tol: 9 stakers doodgeschoten, honderden gewond en honderden aangehouden. Dringend tijd voor internationale actie en solidariteit. Rood sprak met Tom Deleu, van het Internationaal secretariaat van ACV bouw-industrie & energie.

“Op dit moment is de situatie in Panama gekalmeerd, liggen de protesten stil en zijn de gevangengenomen syndikalisten, voorlopig, op vrije voeten. Echter naar de toekomst toe is er grote angst, want de gecontesteerde wet is nog steeds niet van de baan.” Aldus Tom Deleu via de telefoon. Tom doet op de site van DeWereldMorgen zijn verhaal:

“Via de Internationale vakbond van Bouw- en Houtwerknemers (BWI - Engelse afkorting) werd ACV bouw – industrie & energie de voorbije dagen op de hoogte gebracht van een hevig escalerend sociaal conflict in Panama. De aanleiding van het conflict is tweeërlei. Enerzijds is er de goedkeuring van de nieuwe nationale Wet nr. 30. Deze wet wil het recht op vereniging en het recht op staken en betogen aan banden leggen met forse straffen. Anderzijds is er het sociaal conflict op werven van het consortium ‘Bouwgroep verenigd voor het Kanaal’ (Grupo Unidos por el Canal). Hoofdaannemer in het tijdelijke consortium is het Spaans bedrijf ‘Sacyr Vallehermoso S.A.’. Het Belgische baggerbedrijf ‘Jan De Nul’ maakt deel uit van dat consortium. Zo kon ‘Jan de Nul’ mee lucratieve contracten in de wacht slepen voor de verbreding en verdieping van het Panamakanaal en de bouw van het nieuwe sluizencomplexen.Op de werven van het consortium brak begin juli een staking uit.

De Panamese bouwvakkers, lid van de vakbond ‘SUNTRACS’, legden het werk neer om te protesteren tegen de loon- en arbeidsvoorwaarden. Eisen van de stakers zijn: meer loon, betalen van overuren, hygiënische was- en slaapgelegenheden, veilige werkomstandigheden. De staking werd massaal opgevolgd. Na 4 dagen gingen alle arbeiders echter opnieuw aan het werk omdat gedreigd werd alle stakende werknemers te ontslaan. Tijdens de actie werden alle toegangen tot de werven gecontroleerd door politie en moesten werknemers zich identificeren, dit met de bedoeling de stakingsleiders te kunnen arresteren. De volgende dagen werden meerdere vakbondsverantwoordelijken van ‘SUNTRACS’ aangehouden. Een aantal van hen bevinden zich nog steeds in de gevangenis. Het conflict over Wet nr 30 en het sociaal conflict op de werven van het Panamakanaal raakten op een bloedige manier met elkaar vermengd. Ook al omdat de repressie van de regering tegenover de stakers en vakbonds-verantwoordelijken een voorproefje lijkt van wat de nieuwe wet zal brengen. De voorbije 2 weken kwamen tijdens protesten al 9 arbeiders om het leven, honderden raakten gewond. Tegelijk werden minstens 300 betogers en stakers gearresteerd.

De Internationale vakbond van Bouw- en Houtwerknemers (BWI) volt de zaken op de voet en coördineert de internationale syndicale reactie. Te midden van al deze gebeurtenissen wil ACV bouw – industrie & energie haar grote bezorgdheid kenbaar maken. Daarom zal ACV ACV bouw – industrie & energie actief deelnemen aan de internationale campagne van de BWI om de repressie een halt toe te roepen en werknemers te steunen in hun strijd voor waardig werk. Ondertussen roept ACV bouw – industrie & energie de Panamese regering op om met hoogdringendheid het geweld te stoppen en de anti-syndicale Wet nr. 30 onmiddellijk in te trekken. Daarentegen vraagt ACV bouw – industrie & energie dat de Panamese regering en het consortium van werkgevers de internationale

normen inzake het recht op vereniging, syndicale vrijheden en het recht op staken ten volle zouden eerbiedigen.

Hoe nu verder?

Tom Deleu vertelde ons dat er intussen contact is opgenomen met Spaanse en Italiaanse vakbonden, omdat beide landen ook in dat internationaal consortium zitten. Deze vakbonden hebben op hun beurt ook actie ondernomen. ACV bouw – industrie & energie zal zo snel mogelijk een onderhoud vragen, samen met het ABVV, met de directie van het Belgische bedrijf 'Jan de Nul' –als lid van het consortium– om haar standpunt in deze zaak te kennen. Gevraagd zal worden of de firma De Nul garanties wil geven voor het eerbiedigen van de rechten van de werknemers in Panama.

ACV bouw – industrie & energie zal ook contact opnemen met de Panamese ambassadeur in Brussel om protest aan te tekenen tegen de gang van zaken en zal aan de Belgische Minister van Buitenlandse Zaken, Steven Vanackere, vragen hetzelfde te doen. Ten slotte wenst ACV bouw – industrie & energie haar solidariteit te betonen met de protesterende bouwvakkers, omdat 'waardig werk' de beste garantie is voor 'waardig leven'. . ACV bouw – industrie & energie zal ook deelnemen aan de solidariteitsmissie van de BWI die eind augustus ter plaatse de feiten gaat natrekken. ACV bouw – industrie & energie ondersteunt de vraag van de BWI om een zo snel mogelijk een officiële IAO-delegatie, samen met een IVV delegatie naar Panama te sturen.

Voor verdere informatie kan je steeds terecht bij Tom Deleu (0475/90 70 66).

Panama, speelbal van het imperialisme en het bedrijfsleven

Vorig jaar nog deed het Spaans-Italiaanse consortium Grupo Unidos por el Canal met het Nederlandse constructiebedrijf Heerema en het Belgische baggerbedrijf Jan De Nul een gooi naar een miljardencontract in Panama voor een prijskaartje van 3,12 miljard dollar (2,2 miljard euro. Het consortium wordt geleid door de Spaanse bouwgroep Sacyr Vallehermoso en het Italiaanse Impregillo. Het Nederlands Centrum voor Handelbevordering (NCH) organiseerde in opdracht van de Economische Voorlichtingsdienst (EVD) een maritieme, logistieke en transportmissie naar Panama. Deze missie moest zich vooral concentreren op subcontracting voor het winnende consortium.

Tot 1989 stond Manuel Noriega (bijgenaamd de Ananas) aan het hoofd van Panama. Van 81 tot 87 kon hij nog rekenen op de steun van de Amerikaanse regering, als CIA-agent, en dit in de strijd tegen de Sandinisten in Nicaragua. Tot het voor de regering Bush 1 welletjes was in 1988. In 1989 viel de USA Panama militair binnen om Noriega af te zetten. Van de gelegenheid maakten de Amerikanen gebruik om de volksbuurten van Panama-City plat te bombarderen en plat te gooien. Nadien kwam er een verkozen regering die een beleid voert van liberaliseringen en privatiseringen.

Interessant om lezen zijn de aanbevelingen die de Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden doet op hun site "Zaken doen in Panama-Handelswijzer Midden Amerika"

En wijzer worden we er wel van! "De handelsliberalisering en privatisering van de afgelopen jaren in combinatie met de uitbreiding van het Panama-Kanaal (Hallo De Nul!), zullen het belang van Panama in mondiaal, regionaal en subregionaal opzicht vergroten. De Panamese regering is stabiel, democratisch verkozen en is een actief voorstander van buitenlandse investeringen in alle sectoren, met name in de dienstensector, het toerisme en pensioenfondsen (sic!).

Wat de perspectieven betreft zijn de Nederlanders (en De Nul?) zéér mercantiel: "In Panama gelden geen restricties op de uitvoer van kapitaal en uitgaande directe investeringen. De toetrede tot de WTO in 1997 vergemakkelijkte de handel en zorgde ervoor dat de tarieven over de gehele linie daalden. Zo kreeg Panama vanaf dat moment gemiddeld het laagste douanetarief in Latijns-Amerika.

Uiteindelijk komt de kat op de koord: “De arbeidswetgeving in Panama is niet erg flexibel. Het ontslag van een werknemer is onderworpen aan veel regels, wat de mobiliteit van arbeid verlaagt en wat mensen ervan weerhoudt personeel in dienst te nemen.” Zo klagen ze over het te hoge minimumloon! Ook in Panama klinken dezelfde geluiden als bij het VBO!

Het is dus duidelijk dat de “Wet Chorizo” hierop een antwoord is. Op de vragen van het internationale kapitalisme wordt vlotjes ingegaan met een anti-syndikale wet. En al wie het niet direct snapt wordt neergekogeld!

De firma De Nul moet zeker op de hoogte zijn geweest van de aanbevelingen die de Nederlandse Ambassade doet aan de Panamese regering want op het einde van het artikel vermelden ze dat “ de Panamese overheid over het algemeen positief staat tegenover het sluiten van vrijhandelsovereenkomsten”.

De firma Jan De Nul is dus mee verantwoordelijk voor de vele slachtoffers van de afgelopen weken. In 2009 en 2010 werden zij nog verkozen tot de ‘meest aantrekkelijkste werkgever in België”. Maar nu kleeft er bloed aan hun handen.

Ook andere arbeiders gedood in Panama (UITA www.rel-uita.org)

Minstens twee bananenarbeiders werd op 8 juli door de politie gedood toen zij het vuur openden op stakende arbeiders/sters die in staking waren in de provincie Bocas del Toro. Vierduizend arbeiders/sters van de Bocas Fruit Company hadden een staking uitgeroepen begin van de maand ivm looneisen. Sindsdien hebben zich duizenden onafhankelijke arbeiders/sters van coöperatieven bij hen aangesloten, die dezelfde eisen hebben. Deze staking werd als illegaal beschouwd door toepassing van de nieuwe Wet 30, bijgenaamd de “Wet Chorizo (worst)”, omdat zij een hele serie antidemocratische maatregelen omvat zoals de wettelijke mogelijkheid om stakers permanent te vervangen, het afschaffen van de syndikale afdrachten en het afschaffen van milieuevaluaties voor de bouw van projecten die als “sociaal nuttig” worden beschouwd. De Wet Chorizo en 14 andere verwante wetten criminaliseren straatblockages en geven immuniteit aan politiemensen die dodelijk geweld gebruiken tegen manifestante.

Syndicale- en burgergroepen hebben opgeroepen tot het aannemen van nieuwe wetten dmv betogingen en stakingen, waaronder een algemene staking van een dag. De regering heeft hierop geantwoord met honderden arrestaties en het gebruik van geweld. Niet-officiële rapporten aangaande het geweld van 8 juli geven aan dat 6 personen werden gedood en meer dan 120 gewond door kogels en traangasgranaten. Honderden leiders/sters van burgerorganisaties werden gearresteerd.

De vakbonden van de bananenarbeiders en de internationale vakbondsorganisaties hebben tegen het geweld geprotesteerd en tegen de repressieve wetten die door de regering werden aangenomen. Zij roepen op tot een onmiddellijke intrekking van de wetten, de vrijlating van alle manifestanten en de leiding van de burgerorganisaties en de vergoeding voor de families van de slachtoffers van het staatsgeweld.

UITA (De Internationale vakbond van werkers in de voeding, de landbouw en de Horeca, catering, tabak en aanverwante sectoren. UITA vertegenwoordigt 380 organisaties in 126 landen, en vertegenwoordigt zo’n 2,6 miljoen leden.